

Onderwerp

Regiovisie Jeugdhulp jeugdhulpregio Fryslân 2023 – 2026 (Mei-inoar foar ús Bern)

Voorgesteld besluit

1. De voorliggende regiovisie jeugdhulp van de jeugdhulpregio Fryslân vast te stellen;
2. Periodiek de voortgang van de nadere concretisering van de regiovisie bespreken aan de hand van de op te stellen jaarplannen en een verslag van de jaarlijkse vorderingen door het college.

Inleiding

Op grond van de door de VNG vastgelegde Norm voor opdrachtgeverschap (NvO), zijn de gemeenten in de jeugdhulpregio Fryslân samen aan de slag te gaan om een regiovisie uit te werken voor jeugdhulp.

De NvO beschrijft aan de hand van acht afspraken handvatten om de samenwerking en het opdrachtgeverschap te versterken. Een scherpe visie, sterke regionale samenwerking en goed opdrachtgeverschap zijn belangrijke voorwaarden voor goede jeugdhulp.

In de Friese regiovisie jeugdhulp komen de ambities in de jeugdhulp voor de periode 2023 – 2026 aan bod. Hiermee stellen de Friese gemeenten een beleidskader vast waardoor blijvend passende en kwalitatief hoogwaardige jeugdhulp geleverd kan blijven worden.

In de NvO is expliciet aangegeven dat de regiovisie tot stand moet komen door een interactief proces waarin alle betrokkenen een rol zouden moeten spelen. Die voorwaarde (waaraan alle gemeenten zich dus via de ALV van de VNG hebben gecommitteerd) is ingevuld door vooraf met partijen te spreken en periodiek ook vertegenwoordigers van de Friese gemeenteraden te betrekken bij de voorbereiding van de regiovisie.

Recent (26 en 27 oktober 2022) is een laatste informatiesessie voor gemeenteraadsleden georganiseerd.

Een bijzonder aspect van een regiovisie is dat die het beeld van de gezamenlijke gemeenten c.q. alle afzonderlijke gemeenteraden weergeeft. Dat is gezien de diversiteit van gemeenten en van visies, een uitdaging.

Gevolg van de voorwaarde dat de regiovisie door alle gemeenteraden onderschreven zou moeten kunnen worden, is dat de visie een redelijk hoog abstractieniveau heeft. Eigenlijk kun je niet tegen de voorgestelde richting zijn.

Bij de uitwerking van thema's via uit te werken jaarplannen worden zaken concreter en zal ook nadrukkelijker aan de orde zijn dat er mogelijk keuzes worden gemaakt waarmee u als gemeenteraad van Heerenveen moeite heeft.

Samenwerking die we allemaal willen en die voor het beleidsterrein jeugdhulp essentieel is, vraagt soms om over de eigen schaduw heen te springen. Zoals gezegd is dat nu bij de aangeboden regiovisie niet aan de orde: er is op hoofdlijnen en abstract weergegeven welke richting er ingeslagen gaat worden.

Beoogd effect

Met het aanbieden en laten vaststellen van de regiovisie jeugdhulp willen we bereiken dat er een gedragen lange termijn doel is, overeenkomstige leidende principes en samen (als gemeenten, maar ook samen met vertegenwoordigers van ouders en jeugdigen en van samenwerkingsverbanden passend onderwijs, de provinciale huisartsenvereniging en de betrokken jeugdhulpaanbieders) werk maken van het concretiseren van prioriteiten en belangrijke gezamenlijk bepaalde thema's.

Het vaststellen van de regiovisie vloeit voort uit onze instemming met de Norm voor Opdrachtgeverschap. We voldoen hiermee aan de ons zelf opgelegde eis om een duidelijk beleidskader vast te leggen die we als opdrachtgever en inkomende partij binnen de

jeugdhulp inhoud geven door middel van de gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Fryslân.

Argumenten

1. De regiovisie dient als beleidskader voor de jeugdhulp in Friesland in de periode 2023 – 2026

Met het vaststellen van de regiovisie stelt u een beleidskader vast voor de jeugdhulp binnen onze jeugdhulpregio, en daarmee ook voor onze eigen gemeente. Het beleidskader kent verschillende vertakkingen en raakvlakken. Eén van deze vertakkingen is de lokale vertaling die iedere gemeente dient te maken. Voor Heerenveen betekent dit dat we bij de uitwerking van het lokaal akkoord jeugd, rekening zullen houden en duidelijk zullen aangeven hoe we ons willen verhouden tot de hoofdlijnen van beleid uit de regiovisie en de mogelijk relevante uitwerking van thema's en prioriteiten die op regionaal niveau worden gesteld.

2. De regiovisie voldoet aan de afspraken uit de Norm voor Opdrachtgeverschap

In de Norm van Opdrachtgeverschap staat beschreven dat gemeenten een regiovisie dienen op te stellen samen met maatschappelijke partners. Concreet geven acht afspraken de minimale inhoud van de regiovisie aan. De acht afspraken komen allen terug in de regiovisie.

Het is belangrijk om te benoemen dat de acht eisen verschillen in orde van grootte. Zo gaan een aantal afspraken over administratieve lasten, zorgvuldigheidseisen en reële tarieven, terwijl andere afspraken gaan over ambities en doelstellingen. Dit betekent dat sommige van de afspraken nog een verdere uitwerking krijgen in jaarplannen.

Het gehele proces om tot de Friese regiovisie te komen is ingericht op basis van partnerschap. Dit alles met het doel om een 'doorleefde' regiovisie te realiseren. Alle onderdelen uit de regiovisie zijn het resultaat van overleg met maatschappelijke partners. Door jeugdhulpaanbieders, gecertificeerde instellingen, cliënten, huisartsen, de GGD en het onderwijs bij iedere stap te betrekken is een gedragen visie geformuleerd.

Na de besluitvorming in alle Friese gemeenteraden vragen de Friese gemeenten via SDF aan de maatschappelijke partners om zich te committeren aan de inhoud en het vervolg van de regiovisie.

Risico's of kanttekeningen

Ad 1.

Onze eigen lokale vertaling kan, als het gaat om het opdrachtgeverschap richting jeugdhulpaanbieders, uiteraard niet te ver afwijken van de lijnen en de visie die in de regiovisie zijn weergegeven. Zou dat immers het geval zijn, dan ontstaat een voor de jeugdhulpaanbieders bijna onwerkbare situatie dat zij moeten aansluiten bij een grote diversiteit aan lokale beleidsuitgangspunten. Een situatie die het Rijk als systeem verantwoordelijke overheid uiteraard wenst te voorkomen.

Juist die situatie van een te grote diversiteit in eisen en voorwaarden voor jeugdhulpaanbieders, wil het Rijk voorkomen met het laten hanteren van een NvO per jeugdhulpregio. Die situatie houdt in dat we een beleidskader "opgelegd" krijgen waarbinnen we ons dienen te bewegen.

O.i. is dat bindende karakter, gegeven het redelijk abstracte karakter van de uitgangspunten in de regiovisie, niet erg. Ook het feit dat de geformuleerde richting en leidende principes overeenkomen met onze eigen lokale visie, maakt dat we er van overtuigd zijn dat we onze eigen noodzakelijke lokale speelruimte houden en autonoom invulling kunnen geven aan het lokaal akkoord jeugd.

Bovendien ziet de regiovisie op een deel van de beleidsterreinen die binnen het lokaal akkoord betrokken zijn. Uitsluitend voor de jeugdhulp en voor inkoop van zorg biedt de

regiovisie een kader: voor alle andere aspecten en elementen in het lokaal akkoord zijn wij in co-creatie met onze lokale partners, vrij om eigen keuzes te maken.

Ad 2.

Een belangrijk aspect als het gaat om het succes van de regiovisie, is de samenwerking tussen de Friese gemeenten en maatschappelijke partners. Zoals beschreven in de regiovisie gaan de Friese gemeenten uit van partnerschap en gezamenlijke verantwoordelijkheid bij het uitvoeren en concretiseren van de onderdelen uit de regiovisie.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid betekent ook dat de invulling van het vervolg mede afhankelijk is van de maatschappelijke partners. Er gebeurt van alles in de jeugdhulp, landelijk, in Friesland, maar ook in Heerenveen.

In de uitwerking van de regiovisie dient de juiste verbinding aangegaan te worden met de andere relevante visies en de daaruit volgende processen.

Het gaat hier bijvoorbeeld over de aansluiting met de Friese Preventieagenda en de Samenwerkingsagenda.

Bij het opstellen van de jaarplannen wordt nadrukkelijk de verbinding gemaakt met deze (en andere relevante) visies en processen.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid en partnerschap vraagt veel van maatschappelijke partners, maar ook van ons als gezamenlijke en individuele gemeenten. Uiteraard gaat dit gepaard met de inzet van medewerkers en tijd. Het is belangrijk om waar mogelijk de juiste verbindingen te maken met bestaande werkgroepen en initiatieven om zo de kans op dubbel werk te verkleinen en te komen tot efficiënte inzet van medewerkers.

Communicatie en participatie

Maatschappelijke partners in de jeugdhulp, zoals het onderwijs, een vertegenwoordiging van huisartsen, jeugdhulpaanbieders en cliënten hebben op verschillende momenten inbreng gegeven op de regiovisie. Zo zijn er gesprekstafels georganiseerd over de ambities in de jeugdhulp, de sturingsfilosofie, het zorglandschap en leidende principes. In een consultatiefase is aan maatschappelijke partners gevraagd te reageren op de conceptteksten uit de regiovisie. De binnengekomen reacties op deze regiovisie zijn zorgvuldig gewogen. Sommige reacties hebben direct tot aanpassingen in de regiovisie geleid, terwijl andere reacties later bij het opstellen van de jaarplannen aan bod komen.

Op regionaal niveau zijn alle relevante partners betrokken. Lokaal heeft de Participatieraad een advies uitgebracht over de regiovisie jeugdhulp. Dit advies is bij dit raadsvoorstel gevoegd. Samengevat komt het advies er op neer dat de P raad de inhoud van de regiovisie onderschrijft en betrokken wil blijven bij de nadere uitwerking van de regiovisie.

Financiën

Het vaststellen van de Friese regiovisie jeugdhulp heeft geen directe financiële consequenties.

De financiële middelen die mogelijk benodigd zijn voor de implementatie van deze visie worden onderdeel van het op te stellen jaarplan 2023 dat naar verwachting in het eerste kwartaal 2023 gereed is.

Over de afzonderlijke financiële consequenties van de plannen uit dit jaarplan en jaarplannen voor volgende jaren zullen in SDF verband afspraken worden gemaakt. Die afspraken kunnen inhouden dat afzonderlijke gemeenten worden aangeslagen voor de deel van de te maken kosten.

Bijlagen

Regiovisie jeugdhulp

Advies Participatieraad d.d. 16 december 2022